

Резюме на проект по Фонд „Наука+“ № 006-2026 – Конкурсна сесия 2026:

„Международно разработване на профил за хранителен риск при деца и юноши с детска церебрална парализа“

Ръководител: Доц. д-р Росица Христова Чамова, дм

Целта на проекта е да се разработи комплексен профил на риска от недोхранване при деца и юноши с ДЦП, базиран на антропометрични измервания и структурирани въпросници, който да бъде свързан с показатели за здраве и качество на живот. Такъв профил ще предостави на здравните специалисти инструмент за по-точно идентифициране и управление на недохранването в тази уязвима група.

Методи: Проучването е част от международно проучване без финансиране, иницирано от групата със специален интерес в областта на малнутрицията към ESPGHAN. Изследването ще е проспективно кохортно, което ще позволи проследяване на хранителния статус и здравните показатели при деца и юноши с ДЦП във времето. Ще бъде използвана иновативна, оригинална комбинация от методи: *документален, социологически* – събиране на информация за демографските характеристики на децата, *клинични* – измерване на антропометрични показатели (тегло, височина на коляно, обиколката на прасеца, обиколка на средата на мишницата (MUAC), дебелината на кожната гънка на трицепса и подлопатъчната кожна гънка, анализ на телесния състав). Ще бъдат оценени системата за класификация на способността за хранене и пиене (EDACS) и класификациите GMFCS (Система за класификация на грубата двигателна функция) и MACS (Система за класификация на мануалната способност). Чрез използването на 24-часов хранителен дневник ще се събере информация за вида на приеманата храна, калорийния и макронутриентния състав. Ще се попълнят въпросници за субективната глобална оценка на хранителния статус (SGNA), Pediatric Quality of Life Inventory (PedsQL) – Cerebral Palsy Module (PedsQL CP Module) от настойника/ родителя или от самото дете/ подрастващ, в зависимост от възрастта и способностите на участника. Чрез *телефонно интервю* ще се проследява здравното състояние на децата.

Очаквани резултати: Ще се оцени взаимовръзката между храненето, хранителния статус, заболяемостта, растежа и нервно-психичното и моторно развитие при деца с церебрална парализа. Ще бъдат идентифицирани честотата и тежестта на недохранването, рисковите фактори за неговото развитие, както и връзката му с качеството на живот, честотата на инфекции, хоспитализациите и функционалния статус на пациентите.

Задачите на изследването включват:

1. Оценяване на хранителния статус на деца с церебрална парализа, следвайки класическите стъпки на модела „Антропометрия – клинични изследвания – хранителна оценка“ (ACD);
2. Провеждане на обстойна оценка на хранителния статус на деца и юноши с ДЦП чрез клинични инструменти, включително Pediatric Subjective Global Nutrition Assessment (SGNA). SGNA е клиничен инструмент, предназначен за бърза оценка на хранителния статус, подпомагащ идентифицирането на лица, които са недохранени или изложени на риск от недохранване;
3. Сравнение на резултатите от SGNA с разработения профил на риска и с резултатите от стандартните хранителни оценки, прилагани в клиничната практика, с цел валидиране и оптимизация на профила;
4. Анализ на връзката между недохранването и здравните показатели, качеството на живот и честотата на хоспитализациите;
5. Предоставяне на препоръки за клиничната практика и стратегии за превенция и лечение на недохранването при деца и юноши с ДЦП.